
Čarodějka na pražském hradě

U nohou jí ležel příští český král a umíral.

Před očima jí tančily tiché hvězdičky a měnily svět ve změt světél a stínů. Chvilí trvalo, než uvykla na šero panující v místnosti.

Spatřila nezřetelné obrysy mužů tísnicích se kolem stěn klášterního špitálu. Vypadali jako díry vyhloubené v záři odpoledního slunce, která proudila dovnitř okny za jejich zády. Oslnivé paprsky přiměly dívku zavřít oči. Nepříjemně si uvědomovala, jak blízko ní všichni jsou. V nastalé tlačenici se tiskla k ozbrojenci, stojícímu před ní. Rytíři byli zadýchaní z rychlé jízdy a kdykoliv se pohnuli, jejich sekery a meče připevněné k opaskům zařinčely.

Přihnala se do kláštera od řeky a také stěží popadala dech. Potřebuje se vydýchat, musí se pohnout. Natáhla se vzhůru, prohnula se v zádech a odstrčila vojáka na každé straně, aby získala potřebný prostor, a rychle se nadechla.

Zvedl se jí žaludek. Ve vzduchu se vznášel hutný odér kůže, potu a moči, a mísil se se sladkou vůní borového lesa, která uvízla mužům ve vlasech a oblečení.

Rytíř, stojící před ní, zaslechl, jak dáví, a poodstoupil. Odstrčil své druhy, kteří stáli poblíž, aby měla víc místa. Předklonila se a rukama se opřela o kolena. Čekala, že se pozvrací. Místo toho se dočkala závanu čerstvého vzduchu, jenž se prodral mezerou mezi vojáky. Pomalu jej nasávala nosem a zatínala zuby, aby překonala nevolnost.

A uviděla ho.

Zdál se tak malý, jak tam ležel v obdélníku světla. Spíš kluk než král. Sluneční paprsky zatančily na nazrzlých vlasech a ty jako by chytily plamenem. Ohnivá koruna. Mladší král, tak mu říká panstvo této země, jež ho povzbuzovalo, aby svrhl svého otce z trůnu. Coby patnáctiletý skákal, jak

šlechtici pískali, a neváhal proti otci pozvednout zbraň a zmocnit se koruny. Avšak papež požadoval kompromis – aby otec a syn vládli společně. A tak se také dělo, dokud otec neporušil slovo a nepřinutil svého syna utéct, aby se spasil. Což se nepodařilo. Proto tu teď leží a umírá.

Tihle rytíři, páchnoucí a vyděšení, se kolem něho srotili, jako by ho chtěli chránit. Jsou to synové šlechticů prahnoucích po moci. Nyní sledují, jak se jejich slibná budoucnost svíjí a dusí na studené kamenné podlaze. Z královny hrudi trčí šíp a prýští z ní krev.

Ona pro tyhle muže nic neznamená, zato králi může být vším.

Prodrala se mezerou mezi ozbrojenci a vpadla do jasného světla vedle zraněného.

„Stůj!“ ozvalo se z tmavého rohu poblíž krále.

Dívka udělala další krok vpřed. Následovalo kovové zaskřípění tasaných mečů, přesto padla na kolena vedle krále a položila na něho ruku. Místenost se kolem ní zavřela, jako by zatáhla za šňůru měšce.

Ze stínů vystoupil muž, a když se na něho podívala, přitiskl ostří k jejímu krku. Zahlédla ho u řeky, jak jednou rukou vede koně stoupajícího na břeh a druhou přidržuje postavu hrbící se za jeho zády. Čas jako by se na okamžik zastavil a oni v něm uvízli – dívka, kuň, jezdec i zraněný král. Spatřila ledový vztek ve tváři jezdce, když na ni opovržlivě pohlédl, i králův zkrvavený plášť. Husí pírkou na šípku, trčícím z panovníkovy hrudi, se zachvívalo s každým krokem válečného oře. Zvedla hlavu a uviděla králův obličej. Byl bledý a díval se na ni. Avšak ne jako jezdec, nýbrž laskavýma očima muže, který ví, že umírá, a chce tento svět opustit v míru.

Instinktivně k němu natáhla ruce a rozřízla si dlaň o kovový pancíř na boku spěchajícího koně. Chtěla se otočit a běžet za ním, ale zastavilo ji cinkání výstroje a ržání cválajících koní. Vyřítili se z lesa a vrhli se do řeky. Mohutné hrudi válečných ořů před sebou hrnuly vlnu, jak se brodili vodou. Na břeh se škrábali v místech, kde stála.

„Uteč, holka! Z cesty!“ křičeli na ni jezdci, ale na útěk nebyl čas.

Uskočila stranou a přikrčila se, aby byla co nejmenší. Z rozehřáté koňské srsti nasáklé vodou stoupala v chladném vzduchu pára. Zhluboka se nadechla právě ve chvíli, kdy se jí dotkly první cáry téhle podivné mlhy těsně předtím, než se koňská kopyta zabořila do bláta vedle ní.

A pak se pohnula.

Uskakovala několik kroků dopředu nebo dozadu, uhýbala tělem, okraj jejího pláště poletoval sem a tam, až se králíčí kožešina na jeho lemu pokryla blátem a prameny rozpuštěných vlasů se ovíjely kolem krku. Vypadalo to, jako by s koňmi tančila velmi složitý a přesný tanec na hudbu, kterou kromě nich nikdo neslyší. Stačilo, aby je pozorně sledovala, a rázem věděla, jakým směrem se pohnou, který kůň se začne plašit a který zůstane klidný, kdo z jezdců přitáhne otěže a kdo svého valacha nakopne patami, aby šel dopředu a zrychlil. Uhýbala jim z cesty na poslední chvíli a míjela je tak těsně, že jí vlající hřívá šlehala do tváře.

Horda ozbrojenců se hnala vpravo i vlevo kolem ní a ona ji rozčísila svým tělem jako balvan rozdělující říční proud. Stála na místě, celá rozechvělá a mokrá od vody a zpěněného potu, jež na ni odlétaly z koní ženoucích se tryskem. Udivená zvířata divoce koulela očima a jezdci se vyděšeně křížovali.

Ale ona byla zvyklá, že se jí lidé bojí.

Za královskou družinou se nerozběhla, protože znala zkratku hustými lesy. Klášter jí byl domovem a ona věděla, kam zraněného vezou.

Na nádvoří dorazila ve chvíli, kdy poslední muži sesedali z koní. Pomalu se za nimi vlekla pod úzkým obloukem. Na prahu si všimla stop krve, k nimž přidala svoje vlastní krůpěje, prýšticí z rozříznuté dlaně. Zaskřípala zuby a tvrdě se opřela do ozbrojence po své pravici, přinutila ho uhnout a protáhla se kolem něho, přestože se tváří odřela o jeho kroužkovou košili.

Teď je tady, v ostrůvku místa, jež vyděšená družina utvořila kolem svého vládce. Do krku se jí zarývá meč a do zad tučet dalších. Muži na ni zle zírají a někteří si šeptají o tom, co prováděla u řeky. Jeden z nich ji nazval čarodějnici. Nebylo to poprvé.

Otec Lukáš říká, že je andělek. Anděl nebo čarodějnice, na tom teď nezáleží.

„Dovolte mi ho zachránit,“ obrátila se k muži, který k ní přiskočil ze stínů a jehož meč jí škrábal na hrdle.

„Potřebuje víc než tvoje modlitby, holka. Vypadni od něj!“ Svěsil ruku s mečem a ukázal jí záda.

„Nejsem...“

„Damku!“ zvolal na jednoho z rytířů. „Ujmi se toho.“

„Ano, pane z Rožmberka,“ ozvalo se za ní.

Zrovna se chtěla otočit, aby se podívala, kdo promluvil, když vtom jí do vlasů zajela neurvalá ruka, nehty se zaryly do kůže na hlavě, a surově ji táhla jako loutku.

„Král musí vydržet naživu, dokud jeden z mých mužů nepřivede ranhojiče,“ oznámil Rožmberk někomu, kdo se ukrýval ve stínech. „Přiveďte svého léčitele!“

„Jak povídám, bratr Jakub je sám velmi nemocen a...“ To promluvil bratr Jan, převor kláštera.

„Stejně ho přiveďte!“

„Nemůže vám pomoci, pane z Rožmberka. Pojdte, ukážu vám, jak vypadá.“

Zaslechla tiché kročeje bratra Jana, po nichž následoval rychlý a nepříjemný řinkot okovaných škorňáka z Rožmberka.

Panovník zasténal a dívka se k němu chtěla instinktivně dostat. Nohy se pohnuly dopředu, ale hlava škulba nazpátek, neboť stále vězela v Damkově sevření. Ztratila rovnováhu a upadla. Sklouzla po jeho drátěné košili. Cítila, jak se její plášť zadrhává na kovových kroužcích, než se jí podařilo opřít o nohu a zase se zvednout.

Chtěla něco říct, ale šlechtic jí nevybíravě přitlačil bradu k hrudi. Zběsilé bušení srdce cítila až v puse. Znovu zaskřípala zuby. Zlobilo ji, že ztrácí čas. Neviděla víc než svoje zablácené nohy, ale přinutila se zvednout oči vzhůru, až jí vylézaly z důlků a pálily, aby spatřila panovníkovu tvář a krvavou pěnu u jeho rtů.

„Umírá,“ zavrčela divoče a Damek jí sklonil hlavu ještě níž, aby ji umlčel.

„Copak tu není nikdo jiný?“ zeptal se Rožmberk bratra Jana, když se vrátili. Dívka zaslechla v jeho hlase strach.

„Je mi líto, pane, ale matka Kazi, naše druhá léčitelka, odešla z kláštera, aby...“

„Udělejte pro něho něco!“ Rožmberk padl na kolena, sklonil se před králem, sevřel v dlani ratiště šípu a zatlačil na ně ve snaze zastavit krvácení. Král se bolestí prohnul v zádech a mělce zalapal po dechu. Kolem rtů se mu dělaly krvavé bublinky a praskaly.

Věděla, že se čas krátí. Její slabost připraví krále o život. Ale zrovna když jí samým zoufalstvím a bezmocí vhrkly slzy do očí, uvědomila si, co je třeba

udělat. Odkoukala to od dětí a jejich matek. Jistě, není to matka, kdo ji drží a tiskne jí obličej k hrudi, ale musí se o něco pokusit.

Bez varování v Damkových rukách zvláčněla a přinutila ho tím vrhnout se kupředu, aby ji zachytil. V tu chvíli mu šikovně podtrhla nohu. Muž ji musel pustit, aby neupadl, zato ona přistála hned vedle krále.

„Přestaňte!“ vyjekla a odstrčila Rožmberkovy ruce z panovnickovy hrudi. „Nemůže kvůli vám dýchat. Vidíte?“

Damek ji popadl za krk a vlekl nazpátek.

Rožmberk sledoval, jak jeho pán lapá po dechu a marně se pokouší dostat do plic dost vzduchu. „Pusť ji, Damku!“

„Přineste víno, bratře Jane!“ nařídila dívka mnichovi, svlékla si plášť a odhodila ho stranou. Přitiskla tvář k vladařově hrudi a pak se rychle zvedla. „Matka Kazi má ve své cele pod pryčnou schovaný vak se všemi nástroji, které budu potřebovat.“ Avšak bratr Jan se ani nepohnul. Byl zde druhým nejvyšším představitelem církve hned po opatovi, bratru Lukášovi, jenž je více než rok na cestách. Užíval si moci, která mu byla v době opatovy nepřítomnosti svěřena, a nehodlal přijímat rozkazy od dívky, obzvlášť ne od téhle.

„Honem! Jinak zemře!“

„Udělej, co ti říká!“ naježil se Rožmberk.

Bratr Jan se konečně vzpamatoval, uklonil se a odspěchal ke dveřím.

Dívka již odepnula malý nožík, jenž se jí houpal u pasu. „Pomozte mi ho svléct.“

Muži, kteří ji obklopovali, okamžitě ucouvli a cosi nesouhlasně mručeli. Bratr Jan, který zrovna otvíral dveře, se k ní pohotově otočil. „Nahota není dovolena, obzvlášť v přítomnosti...“

Vzhlédla k němu od kabátce, nošeného přes brnění, jež rozřezávala. Kožešinový lem slepila krev. „Jak mu mám ošetřit ránu, když se na ni nesmím podívat?“

Rožmberk ji popadl za zápěstí. Snažila se mu vyškubnout.

„Co hodláš udělat, sestro?“

„Chci tomu muži zachránit život. A nejsem jeptiška. Teď mi pomozte dostat pryč ty šaty. A vy,“ podívala se na převora, „mi přineste ten pytel a víno.“

Rožmberk popadl královu tuniku u krku a rozerval ji, aby obnažil hrudník. Napnutá kůže se propadala do prohlubní mezi žebry, jak se zraněný zoufale

pokoušel nadechnout. Nahé muže dívka viděla jenom na obrázcích, přesto se nezapýřila, když vklouzla rukou pod králova obnažená záda.

„Tady cítím hrot. Vězí mezi žebry. Jak ho střelili?“

„Do toho ti nic není!“

„Kdybych věděla, jak k tomu došlo, poznala bych, jak se šíp zanořil do těla a jakou mohl napáchat škodu.“ Mluvila tiše, avšak nespouštěla z Rožmberka oči. Dožadovala se odpovědi.

„Byla to nehoda. Kuše nebyla úplně natažená. Muž na zemi klopýtl a vypálil šíp. Král seděl na koni.“

Zavřela oči a představila si tu scénu. Když si byla jistá, že ví, jakým způsobem střela pronikla do těla, položila hlavu na mužovo obnažené břicho a zaposlouchala se. Slyšela, jak bratr Jan nesouhlasně zasyčel, ale to už se natahovala po vínu a vaku matky Kazi. Rozvázala kožený řemen a zalovila uvnitř. Stříbrné nástroje zacinkaly, jak spěchala. Vybrala si trubičku a nožík a položila je králi na hrud'. Polila je vínem tak, aby nateklo i do rány, a nakonec se vsáklo do slámy pod zraněným.

Sotva se chopila nože, Rožmberk ji znovu chytil za zápěstí.

„Co to děláš?“ zahřimal.

„Musím ho říznout, aby mohl dýchat.“ Po tváři jí stékala králova krev.

„Tohle je Otakar, český král!“ Muž se zatvářil rozhořčeně. Přece nedovolí nějaké holce, aby panovníka vykuchala.

„Když mi neumožníte pokračovat, bude z něho mrtvola.“

„Kdo jsi?“

„Jak vám tady bratr Jan jistě rád potvrdí,“ významně se podívala na převora, jenž si jednoduše založil ruce na prsou a zatnul zuby, „jsem léčitelka. Řemeslu mě vyučili jak matka Kazi, tak bratr Jakub, zdejší ošetřovatelé. Přečetla jsem všechny svazky medicínské encyklopedie Al Tasrif. Galénovo učení znám nazpaměť. Teď mi dovoluňte zachránit zraněného.“

V Rožmberkově obličejí se přesto zračily pochybnosti. Nepouštěl její ruku. „Ne! Měli bychom počkat na bradyře. Brzy tu bude.“

„Myslíte Viléma, místního holiče a řezníka?“ Dívka se opovržlivě zasmála. „Víte, jak mu tady říkáme? Šťastný Vilém. Tušíte proč? Rád si hraje s noži – jakéhokoliv druhu. Velkými čepelemi bourá maso. Dlouhými hladkými břity holí vousáče. Ale úplně nejradši má kudly, jimiž kuchá svoje pacienty. Řezání do svalů a pach krve mu přinášejí hotové blaho.“ Úplně ta slova odplivovala. „Vadí mu jenom maličkost – zranění mu většinou um-

řou a jejich blízcí mu to zaslívají. Proto Vilém pije jako duha a je věčně ožralý.“

Počkala, až Rožmberkovi dojde význam jejích slov. Poté pohlédla na Otakara. „Už nemáme čas. Vidíte? Modrají mu rty. Schází mu vzduch. Dovolte, abych mu pomohla.“

V Rožmberkově obličejí se znovu objevil strach. Neměl na vybranou.

Dívka se sklonila nad králem. „Musíte ho pevně držet, až do něho řiznu. Nesmí se ani pohnout, jinak šíp nadělá další škodu.“

Rožmberk přikývl. „Damku, Evžene! Chyťte ho za nohy,“ rozkázal a sám popadl Otakara za paže. Muži se zdráhavě chopili svého úkolu. Ve vydýchané místnosti to páchlo krví, potem a mokřými kožešinami.

Ruka se jí nepatrně chvěla, když přitiskla nůž na Otakarovu kůži těsně pod posledním žebrem. Stačilo několik krátkých ostrých tahů a rána byla dost velká. Vzala trubičku mokrou od vína a zastrčila ji do otvoru. Na ruku jí vyšpláchla horká krev a král se okamžitě překotně nadechl. Potom podruhé, déle a zhluboka. Bojoval o každý doušek vzduchu, ale mohl dýchat.

Dívka od něho ucouvla, zanechávajíc přitom na kamenné dlažbě šarlatové otisky rukou. Opatrně se zvedla a vykročila k hradbě z mužských těl.

„Nechte mě projít. Potřebuji do těch polic za vámi.“ Muži se před ní poslušně rozestoupili jako koně u řeky, akorát že nyní ona byla vodou, ženoucí se proti nim, a oni kameny, čelící jejímu proudu. Vzala si malou misku a nasykala do ní koriandr a hřebíček. Cestou ke zraněnému je drtila klouby zkravené ruky.

Poklekla vedle Otakara, který otevřel oči. Ačkoliv byl dosud smrtelně bledý, rty mu zrůžověly. Něžně mu uhladila vlasy z čela a sklonila se nad ním.

„Musím odstranit šíp.“

Přikývl.

„Bude to bolet, ale nesmíte se pohnout. Rozumíte?“

Zaostřil na ni a znovu přitakal.

Posadila se. „Pane z Rožmberka, jaký druh šípu to byl?“

„Se širokou hlavou a ozubený.“

S povzdechem se podívali jeden na druhého. Oba věděli, co to znamená. Víc bolesti. Větší ztrátu krve. Větší nebezpečí.

Dívka popadla ratiště šípu, ale pak zavrtěla hlavou. „Kloužou mi ruce. Mohl byste...“

Rožmberk se sklonil a ulomil je. Otakar se prohnul v zádech.

„Otočte ho na bok. Takhle. Opatrně a pomalu, abychom nepohnuli ší-
pem.“

Muži udělali, co jim poručila.

Otakar vykřikl, když prsty vklouzla do rány. Zpívala, aby ho ukonejšila.
„Ach, Pane, dej nám svoji lásku,“ pěla. Druhou ruku položila na mužova
záda tam, kde hrot šípu napínal kůži. Čelem se opřela o pacientovo rameno.
„Vyslechni nás a dej nám spásu.“

Dýchala ve stejném rytmu jako Otakar. Zavřela oči, aby si snáze vybavila
Galénovy nákresy orgánů. Jemně tlačila na ulomené ratiště šípu, aby dostala
šipku z vladařova těla. Opatrně s ní pohybovala, až ji protlačila mezerou
mezi žebry. Cítila, jak prorazila kůži na zádech. Pořezala si o ni prsty, když
ji uchopila a pomalu táhla k sobě. Vyklouzla z rány s vlhkým mlasknutím.

Odhodila ji na podlahu a roztáhla ránu, jíž šíp vnikl do těla, aby se po-
dívala, které orgány mohou být zasaženy. Její krev se mísila s Otakarovou.
Uviděla dvě zlomená žebra a krev prýstící z malé trhliny ve slezině.

Vytáhla z vaku matky Kazi železný prut.

„Rozžhavte jej v ohni,“ řekla bratru Janovi a pak se opět sklonila nad Otaka-
rem. Sténal. „Ššš, ššš, už jsem skoro hotová.“

„Zpívej!“ poručil jí ochraptěle.

„Ach, Pane, dej nám svoji lásku,“ spustila. Vzala rozžhavené železo a ani
se neušklíbla, když si o ně popálila prsty. Podívala se na Rožmberka, jenž
zavřel oči a znovu chytil panovníka za paže.

S obdivuhodnou přesností vetknula železo do rány a sežehla roztrže-
nou slezinu, aby zastavila krvácení. Když Otakar zařval, kousla se do rtu.
Ryčel jako koně, kterým před několika lety na dobytčím trhu vypalovali
cejch. Bylo jí pouhých sedm a otec Lukáš ji musel popadnout do náruče
a pevně držet, aby se nerozběhla do stájí u kovárny s úmyslem koně zach-
ránit. Už je pozdě, řekl jí tenkrát. A je to příliš nebezpečné. Nedá se
nic dělat. Otec Lukáš jí vždycky chránil. Včas ji zadržel, aby neprovedla
něco nepatřičného. Vtloukal jí do hlavy, čeho se má vyvarovat. Ale ona
věděla své. Mohla ty koně zachránit. Jako zachrání tohoto muže.

„Kyrie eleison,“ pěla, když ovazovala rány pruhy plátna posypanými roz-
drceným koriandrem a hřebíčkem, které smíchala s kapkou vína. „Kyrie
eleison,“ zpívala, když mu omývala hrud' vínem a zakrývala dalším plát-

nem. Sklonila se nad Otakarem, aby s ním zase promluvila. Vtom se zaražila. Uvědomila si totiž, že píseň pokračuje dál, jen je tišší a hlubší.

Otočila se a shledala, že se místnost zaplnila bratry, kteří se přišli za nemocného pomodlit. Všichni – rytíři i mniši bez rozdílu – klečeli a zpívali svému králi.

Otakar položil své ruce na její. „Co jsi to udělala?“ zašeptal.

„Zachránila jsem tě.“

„Zachránil vás Bůh, můj pane,“ prohlásil bratr Jan a přistoupil blíž, aby mu panovník věnoval pozornost. „Stal se zázrak. Byla to odpověď na naše modlitby.“

„To ty jsi zázrak,“ sdělil král dívce. „Jako když Kosmu a Damiána zachránili andělé.“

„Ne. Byla jsem to jenom já,“ trvala na svém. „Obyčejná dívka. Žádné anděly jsem neviděla.“

„Kdo vůbec jsi?“ otázal se.

„Myška.“